

MEDNARODNI KONFERENCI ELEX (5.–7. JULIJ 2021) IN EURALEX (7.–9. SEPTEMBER 2021)

Magdalena GAPSA

Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani

Gapsa, M.: Mednarodni konferenci eLex (5.–7. julij 2021) in EURALEX (7.–9. september 2021). Slovenščina 2.0, 9(2): 126–129.

DOI: <https://doi.org/10.4312/slo2.0.2021.2.126-129>

V poletnem času sta se na področju digitalne leksikografije odvili dve pomembni konferenci, in sicer sedma bienalna konferenca združenja Electronic lexicography in the 21st century (na kratko: eLex), ki je potekala med 5. in 7. julijem 2021, ter devetnajsta bienalna konferenca Evropskega leksikografskega združenja (European Association for Lexicography, EURALEX), ki je potekala med 7. in 9. septembrom 2021. Obe sta se zaradi epidemije koronavirusne bolezni 2019 ter z njo povezanih ukrepov in omejitev potovanj odvijali izključno na daljavo oz. na spletu. V okviru konference eLex so bile predstavitve vnaprej posnete in deljene z udeleženci, v živo pa so potekale razprave, medtem ko je za kongres EURALEX veljalo, da so bila predavanja udeležencem na voljo v obliki pretočnega prenosa v živo prek posebne platforme. Posnetki predavanj in predstavitev, predstavljenih v okviru kongresa EURALEX, so še vedno dostopni z uporabo podatkov, ki so bili udeležencem in slušateljem posredovani pred pričetkom konference, večina posnetkov kratkih in daljših predstavitev v okviru konference eLex pa je na voljo na spletni strani¹ in kanalu na portalu YouTube.²

Združenje eLex si prizadeva za interdisciplinarno povezovanje strokovnjakov s področja leksikografije, korpusne leksikografije, jezikovnih tehnologij, poučevanja in usvajanja jezika, prevajalstva, splošnega in uporabnega jezikoslovja

---

1 Program konference na spletni strani združenja eLex: <https://elex.link/elex2021/conference-programme/>

2 Posnetki predstavitev v okviru konference eLex: https://www.youtube.com/playlist?list=PLLR5sQQRZY8C_A8U19dSQA8RP8O6f5lkPC

ter razvoja strojne in programske opreme. Konference, ki se od leta 2009 odvijajo vsake dve leti, so namenjene predstavitvi naprednih in sodobnih dosežkov na področju leksikografije.

Krovna tema letošnje konference eLex je bilo urejanje podatkov (ang. post-editing lexicography), kar dandanes predstavlja hkrati velik izziv in priložnost, saj so iz dovolj velikih in dobro označenih besedilnih korpusov lahko pridobljene oz. izluščene velike količine jezikovnih podatkov. Preverjanje in urejanje avtomatsko izluščenih podatkov bistveno pospeši delo, saj pomemben del opravijo računalniki, ki so pri manj zahtevnih nalogah že precej natančni, leksikografi pa se lahko osredotočijo na zahtevnejše naloge. Vendar tak pristop zahteva tudi prilagoditve delotoka in metodoloških pristopov. Tako so se v ospredju konference znašli prispevki, ki se ukvarjajo s teoretičnimi in praktičnimi izzivi, ki jih prinaša premik proti preverjanju in urejanju avtomatsko izluščenih podatkov, ki služijo kot priporočila in primeri dobrih praks na tem področju, se osredotočajo na znanja, spretnosti in izobrazbo, ki jih spremenjen pristop zahteva od urednikov, ter na orodja in tehnologije, ki ta premik omogočajo.

Razprave in predstavitve dosežkov je vsak dan odprlo vabljen predavanje: v ponedeljek, 5. julija, sta Kris Heylen in Vincent Vandeghinste predstavila belo knjigo o prihodnosti akademskih slovarjev, v torek, 6. julija, je Pavel Rychlý govoril o nadgradljivosti matematike za leksikografske namene ter v sredo, 7. julija, je Pilar León Araúz govorila o načrtovanju in razvoju specializiranih virov na primeru EcoLexicon. Preostale prispevke so udeleženci predstavljali kot daljše predstavitve, združene v tematske sklope, ali pa kot krajše predstavitve oz. posterje. V skupno treh dneh smo udeleženci lahko spremljali 40 daljših predstavitev in 28 krajših predstavitev oz. posterjev. Tematski sklopi so obsegali teme, kot so večbesedni izrazi, avtomatizacija v slovaropisju, vključevanje uporabnikov, leksikografija in pedagogika, obogatitev podatkov, leksikografska orodja, zgodovinska leksikografija in digitalizacija ter modeliranje leksikografskih podatkov.

Zadnji dan konference je bila podeljena tudi Kilgarriffova nagrada (poimenovana po leta 2015 preminulem britanskem korpusnem jezikoslovcu, Adamu Kilgarriffu), ki jo je letos prejela Pilar León Araúz kot priznanje za vodilno vlogo, ki jo je odigrala pri pripravi in razvoju večjezičnega terminološkega vira

s področja okoljske znanosti, imenovanega EcoLexicon.³ Nagrado, ki je bila ustanovljena leta 2016 kot priznanje za izvrstne dosežke na področju korpusnega in računalniškega jezikoslovja ter leksikografije, so podelili že tretjič.

Evropsko leksikografsko združenje (EURALEX) povezuje strokovnjake s celega sveta, ki se ukvarjajo z leksikografijo ali delujejo na povezanih področjih (npr. založnike, korpusne in računalniške jezikoslovce, znanstvenike, razvijalce strojne in programske opreme itn.) in hkrati zagotavlja prostor za izmenjavo idej. Združenje organizira tudi bienalne znanstvene konference oz. kongrese. Teme, ki so bile obravnavane v okviru letošnje devetnajste konference oz. kongresa, so obsegale med drugim postopek priprave slovarjev, raziskave s področja rabe slovarjev, leksikografske in jezikovne tehnologije, leksikografijo v povezavi s korpusnim jezikoslovjem, dvo- in večjezično leksikografijo, specializirane slovarje ter terminologijo, zgodovinsko in pedagoško leksikografijo, etimologijo, frazeologijo in kolokacije, poročila o leksikografskih in leksikoloških projektih in podobno.

Udeleženci smo lahko poslušali šest vabljenih predavanj, ki so bila povezana z diskusijo na določeno temo: v torek, 7. septembra, sta najprej predavala prof. Robert Lew in dr. Ana Frankenberg-Garcia, sledila je razprava na temo uporabe slovarjev in drugih leksikografskih izdelkov pri tvorjenju besedil, nato smo lahko poslušali prof. Christoforosa Charalambakisa, sledila je razprava na temo soočanja z miti in predsodki v leksikografiji na primeru *Slovarja sodobne grščine (Practical Dictionary of Modern Greek of the Academy of Athens)*. V sredo, 8. septembra, je prvi osrednji govor imela prof. Anna Anastassiadis-Symeonidis, sledila je razprava na temo izdelave slovarja besednih družin, popoldne pa je predaval prof. Danie Prinsloo, razprava pa se je osredotočila na izstopajoče posebnosti tiskanih in elektronskih slovarjev. V četrtek, 9. septembra, je predavala prof. Janet DeCesaris, razprava pa je obsegala povezave med leksikografijo in morfologijo. Preostale prispevke so udeleženci, podobno kot v primeru konference eLex, predstavljali kot daljše predstavitve, združene v tematske sklope oz. sekcije, ki so večinoma potekale vzporedno, ali pa kot krajše predstavitve oz. posterje. V treh dneh smo v okviru kongresa EURALEX lahko spremljali preko 90 daljših predstavitev in 23 krajših predstavitev oz. posterjev.

---

3 Opis EcoLexicon: <http://ecolexicon.ugr.es/en/index.htm>

V okviru ene izmed sekcij je bila pozornost namenjena tudi nagradi ASHDRA, ki je bila ustanovljena leta 2018 in prvič podeljena leta 2019 in se od takrat podeljuje vsako leto. O nagradi je najprej spregovoril Michael Rundell, predsednik strokovne žirije, ki nagrado podeljuje. Najprej je slušateljem na kratko razložil, kdo je bil Albert Sidney Hornby, po katerem se nagrada tudi imenuje, spregovoril je o Hornbyevem skladu, nato pa je besedo predal štirim prejemnikom nagrade ASHDRA, ki so poudarili njen pomen ten opisali raznolike in napredne projekte, ki jih vodijo: Janine Knight, Aisling O'Boyle, Agus Riadi ter Yan Yan Teung.

V programu so bile predvidene tudi spremljevalne aktivnosti, ki so prav tako potekale na spletu. Prvi dan je bil posvečen glasbi, saj smo se naprej lahko udeležili delavnice tradicionalnih grških plesov *syrtos* ter *hasaposervikos*, sledil pa je koncert v živo. V sredo je bil na sporedu virtualni ogled Demokritove Abdere.

Med začetnimi nagovori v okviru konference EURALEX je Gilles-Maurice de Schryver udeležencem sporočil žalostno novico, da se je 3. septembra 2021 v 90. letu starosti poslovila leksikografinja Sue Atkins. Bila je začetnica na področju ustvarjanja dvojezičnih slovarjev iz korpusnih podatkov, ustanoviteljica združenja EURALEX, članica prvega sveta združenja in kasneje tudi njegova predstojnica. Bila je ena ključnih osebnosti, ki so oblikovale področje in usposabljale slovaropisce za področje afriških jezikov, zlasti preko delavnic *Afrilex-Salex*, ki jih je vodila skupaj z Michaelom Rundellom. Izjemno uspešni prvi delavnici sta se nato preobrazili v niz dogodkov, znanih kot *Lexicom workshop in lexicography and lexical computing* (na kratko: Lexicom). Na podlagi gradiva, ki je bilo uporabljeno za delavnico *Afrilex-Salex* in druga usposabljanja, sta Atkins in Rundell leta 2008 izdala odmeven priročnik *The Oxford Guide to Practical Lexicography*, ki še danes predstavlja temeljno branje za vse, ki se želijo seznaniti s praktičnimi rešitvami na področju sodobne leksikografije.

V okviru obeh konferenc smo lahko spremljali veliko dragocenih debat in idej ter se opredelili do trenutno najbolj perečih izzivov, s katerimi se srečujemo na leksikografski poti. Zahvaljujoč načinu izvedbe pa lahko do teh izsledkov in sklepov še vedno dostopamo ne samo v obliki prispevkov v zborniku, ampak tudi posnetkov predavanj in razprav. Imeli smo priložnost poslušati tudi prejemnike področnih nagrad, katerih delo lahko dojemamo kot primere dobrih leksikografskih praks.